

A KIẾN THỨC CẦN NHỚ**1. Phép cộng phân số**

- Muốn cộng hai phân số cùng mẫu, ta cộng các tử và giữ nguyên mẫu.
- Muốn cộng hai phân số không cùng mẫu, ta viết chúng dưới dạng hai phân số có cùng một mẫu dương rồi cộng các tử và giữ nguyên mẫu chung.

2. Phép trừ phân số

- Muốn trừ hai phân số cùng mẫu, ta lấy tử số của phân số thứ nhất trừ đi tử số của phân số thứ hai và giữ nguyên mẫu.
- Muốn trừ hai phân số không cùng mẫu, ta quy đồng mẫu hai phân số rồi trừ hai phân số đó.

B KĨ NĂNG GIẢI TOÁN

- Thực hiện phép cộng, trừ phân số.
- Vận dụng các tính chất của phép cộng và quy tắc dấu ngoặc trong tính toán với phân số.
- Giải một số bài toán thực tiễn liên quan đến tính toán với phân số.

Ví dụ 1 Tính một cách hợp lí.

a) $A = \frac{9}{11} + \frac{5}{7} - \frac{20}{11} + \frac{8}{13} + \frac{2}{7};$

b) $B = \frac{8}{13} + \frac{9}{-17} + \frac{-34}{13} + \frac{-8}{17}.$

Giải

$$\begin{aligned} \text{a) } A &= \left(\frac{9}{11} - \frac{20}{11} \right) + \left(\frac{5}{7} + \frac{2}{7} \right) + \frac{8}{13} \\ &= \frac{9-20}{11} + \frac{5+2}{7} + \frac{8}{13} = \frac{-11}{11} + \frac{7}{7} + \frac{8}{13} = (-1+1) + \frac{8}{13} = \frac{8}{13}. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{b) } B &= \frac{8}{13} + \frac{-9}{17} + \frac{-34}{13} + \frac{-8}{17} \\ &= \left(\frac{8}{13} + \frac{-34}{13} \right) + \left(\frac{-9}{17} + \frac{-8}{17} \right) = \frac{8+(-34)}{13} + \frac{(-9)+(-8)}{17} = \frac{-26}{13} + \frac{-17}{17} = -3. \end{aligned}$$

Ví dụ 2 Trong một cuộc khảo sát về phương tiện đến trường hằng ngày của học sinh khối lớp 9 ở một trường Trung học cơ sở tại Hà Nội, người ta đã có thống kê như sau: Có $\frac{17}{50}$ số học sinh đi xe đạp, $\frac{9}{25}$ số học sinh đi xe buýt, còn lại đi bằng các cách khác (như cha mẹ đưa đón, đi bộ, đi xe ôm, đi taxi,...).

- a) Hỏi số học sinh đến trường bằng xe đạp hay bằng xe buýt nhiều hơn?
 b) Số học sinh đến trường bằng phương tiện gì là nhiều nhất?

Giải

a) Ta có $\frac{9}{25} = \frac{18}{50} > \frac{17}{50}$ nên số học sinh đến trường bằng xe buýt nhiều hơn số học sinh đến trường bằng xe đạp.

b) Số học sinh đến trường bằng các cách khác là:

$$1 - \frac{17}{50} - \frac{9}{25} = \frac{50}{50} - \frac{17}{50} - \frac{18}{50} = \frac{15}{50} \text{ (số học sinh).}$$

Vậy số học sinh đến trường bằng xe buýt là nhiều nhất.

C BÀI TẬP

6.21. Điền số thích hợp vào bảng sau:

a	$\frac{1}{5}$	$\frac{12}{17}$	$\frac{3}{4}$	$-\frac{7}{30}$	$\frac{2}{3}$
b	$\frac{4}{5}$	$-\frac{21}{17}$	$\frac{5}{12}$	$\frac{8}{45}$	$\frac{5}{4}$
a + b					
a - b					

6.22. Thực hiện phép tính:

a) $\frac{3}{4} + \frac{1}{2} + \frac{-3}{32};$ b) $\frac{-5}{7} - \frac{3}{8} + \frac{1}{28}.$

6.23. Hà dự định làm một cái bánh nhỏ. Bạn ấy cần $\frac{3}{4}$ cốc bột mì. Hiện trong túi chỉ còn khoảng $\frac{1}{8}$ cốc bột mì. Hỏi Hà cần thêm bao nhiêu phần cốc bột mì để làm cái bánh đó?

6.24. Tính một cách hợp lí.

a) $A = -\frac{5}{7} + \frac{8}{11} + \left(-\frac{2}{7}\right) + \frac{1}{2} + \frac{3}{11}$;

b) $B = \frac{11}{17} + \left(-\frac{8}{19}\right) + \left(-\frac{3}{4}\right) + \frac{6}{17} - \frac{30}{19}$.

6.25. Tìm x, biết:

a) $\frac{5}{9} - x = \frac{-3}{9}$;

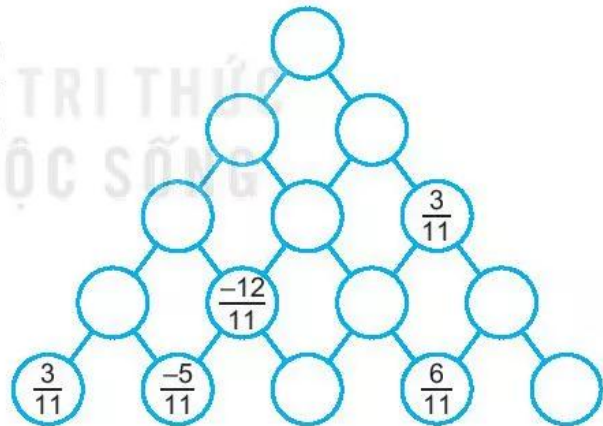
b) $x + \frac{-7}{13} = \frac{-21}{13}$.

6.26. Ba người cùng làm một công việc. Nếu làm riêng, người thứ nhất mất 6 giờ, người thứ hai mất 5 giờ và người thứ ba mất 7 giờ mới làm xong công việc đó. Hỏi nếu ba người cùng làm thì sau một giờ làm được bao nhiêu phần công việc?

6.27. Nhân dịp nghỉ lễ, Việt cùng gia đình đi nghỉ mát ở Đà Nẵng. Họ đi bằng xe khách từ Hà Nội đến thành phố Đồng Hới (Quảng Bình) hết $9\frac{1}{4}$ giờ, sau đó họ nghỉ ngơi một lúc, rồi tiếp tục hành trình đi từ thành phố Đồng Hới đến Đà Nẵng hết $5\frac{1}{8}$ giờ. Hỏi gia đình Việt đi hết bao nhiêu thời gian từ Hà Nội đến Đà Nẵng?

6.28. Tính chu vi của một tam giác biết độ dài các cạnh của tam giác là $2\frac{1}{2}$ cm; $3\frac{3}{5}$ cm và $4\frac{1}{6}$ cm.

6.29. Em hãy điền phân số thích hợp vào ô trống để hoàn thiện sơ đồ sau, biết số trong mỗi ô trống ở hàng trên bằng tổng của hai số kề nó ở hàng dưới.

6.30. Đây là mẫu giấy duy nhất còn sót lại của một tài liệu.

Em hãy khôi phục lại ba dòng trên và ba dòng tiếp theo của tài liệu theo quy luật các phép tính của ba dòng còn lại.

